

vestnik

"MESSENGER" GLASILO SLOVENSKIH DRUŠTEV V AVSTRALIJI

LETNIK XXII, ŠTEV. 8

Registered for posting as a periodical — Category "B"

AUGUST 1977

Published by:
Slovenian Association, Melbourne
P.O. Box 185 — Eltham, Vic., 3095
Address for Sydney:
Slovenian Association, Sydney
P.O. Box 93, Fairfield, NSW, 2165
Telephone:
Melbourne: 459 8860
Editor:
Marijan Peršič
Set up and printed by:
Polyprint Pty. Ltd.
Price — cena:
30c
Annual subscription — letno:
\$4.00

Prešernov kip za Slovensko društvo Sydney

Med obiskom v domovini, sem se osebno pozanimal pri Izselenjski Matici o napredku izdelovanja našega težko pričakovanega kipa Dr. Frančeta Prešerna. S predstavnico Izselenjske Matice smo se napotili v atelje umetnika g. Zdenka Kalina. Prisrčno nas je sprejel in razkazal svoja umetniška dela. Obstal sem, nad vse presenečen pred kipom — čudovito delo — zaledal sem se v obličeje tega velikega slovenskega pesnika in zdelo se mi je, kod da bo le ta vsak kip spregovoril.

Požrtvovalnost in delo umetnika Kalina ne bosta nikdar poplačana. Ko smo kasneje kramljali ob škodelici črne kave, sem vprašal g. Kalina o morebitnem obisku v Avstralijo. Z nasmehom je izjavil, da bi bilo lepo obiskati peto celino, nam pa je dal tiho upanje, da mu bomo nekega dne lahko pokazali kraje, kjer so njegova umetniška dela dveh velikih slovenskih pesnikov Ivana Cankarja in Frančeta Prešerna.

Tone Bulovec

NAŠE INDUSTRije V KRIZI

Komisija za pomoč neefektivnim industrijam (IAC) nas je ponovno opozorila na probleme tekstilne, obutvene in manufakturne industrije. Pravzaprav to poročilo ni nikogar prenenilo, kajti te industrije že vsa leta nazaj žive več ali manj od državnih dotacij.

Tako vidimo, da se dandanes vse te tri industrije lahko vzdrže pri življenju zgolj, če jim država pokloni 800 milijonov dolarjev letno. To je zelo visoka vsota; saj pomeni, da vsak avstralski državljan prispeva 200 dolarjev letno, da se te industrije lahko

vzdrže pri življenju. Iz ekonomskih razlogov bi narekovalo, da se teh industrij rešimo, vendar: kje bomo zaposlitib približno 120.000 delavcev in delavk? Povdariti je še treba, da so te industrije več ali manj skoncentrirane prav v Viktoriji in NSW.

Povdariti je še, da niso zgolj te tri industrije, katere žive od državnih dotacij. Ena izmed največjih industrij, avtomobilska industrija, je prav tako v nenehni krizi. Pri življenju jo vzdržujejo zgolj dotacije ter tarifne zaščite pri uvozu tujih vozil.

(Nadaljevanje na 8. str.)

Zahvalne besede g. Groucha so bile posnete tudi za prenos na slovenski uradnički radia.

SIMBOLIČNA KOMBINACIJA

"Slike ge. Romane Favier-Zorlut so simboličen prikaz kako se pogledi in čustva evropskih novonaseljencev vstopljajo in uživljajo v novo domovino. Predstavljajo nam spoj vtipov iz mladih njenih dni v starih krajinah s širino in melanolikično lepoto avstralske pokrajine. Njena umetnost je likovni izraz generacij, ki imajo vedno večji vpliv na gradnjo sodobne in bodoče kulturne dejavnosti Avstralije."

S temi besedami je predsednik občine Elthama g. A. B. Horsley zaključil govor, ki ga je imel v nedeljo 7. avgusta ob otvoritvi razstave slikarskih del ge. Favier v "The Wiregrass gallery" v Elthamu. Povdaril je še, kako se novonaseljeni vedno bolj pozitivno uveljavajo v tukajšnjem javnem življenju in kako odličen vtip je dobil na svojem obisku na Slovenskem kulturnem in razvedrilnem središču, lastnini etnične enote, kateri pripada tudi ga. Favier-Zorluta.

Kakih 200 povabljenih gostov je napolnilo prostore galerije, v kateri je viselo 42 izbranih del. Posebno pozornost in občudovanje je zbudila serija 13 slik — vtipov z lanskoletnega potresa v Furlaniji in Posočju. Ta dela že na prvi pogled jasno predčajo vtip, ki jih je slikarka dobila ob grozotah, obupu, osamljenju ter tudi upanju in volji ter veri v ponovno izgradnjo. Ostale razstavine obsegajo široko polje od spominov na mlada le-

ta, domača polja, ceste in dogodke, do vtipov s pokrajinskih vtipov po Avstraliji, tihega žitja in portretov. Vsa dela soizražena z močnimi barvami, ki povdarjajo globino in silo dojemljiva umetnice. Če so naivna, kot jih nekateri kritiki ocenjajo, potem je v njih naivnosti takoj velika mera lepote in iskrenosti ter osebne svojstvenosti, da se brez nadaljnega postavlja v kategorijo, ki je mnogo višja od mediokrične.

Razstavo je uradno odprl profesor Andrea Tossi, vice-konzul Italije za kulturne zadeve, v prisotnosti začasnega generalnega konzula Francije ter vice-konзуla za Jugoslavijo.

RAZSTAVA NA HRIBU V ELTHAMU

Več ali manj na pobudo uspehov ge. Favier-Zorlut bo uredniški odbor "Vestnika" pod okriljem S.D.M. pripravil razstavo del naših tukajšnjih rojakov, ki se ukvarjajo s slikanjem.

Razstava bo pod naslovom "Slovenska likovna umetnost v Avstraliji" in bo odprta v soboto 22. oktobra t.l. v dvorani S.D.M. v Elthamu. Sedaj imamo že na spisku kakih pol ducata rojakov, ki bodo razstavili svoja dela. Vabimo pa še tiste, za katere ne vemo, da se udeleže. Javite se na naš naslov ali pa osebno kateremukoli članu odbora S.D.M.

VABILO ČLANOM SLOVENSKEGA DRUŠTVA SYDNEY
na

LETNI OBČNI ZBOR

ki se bo vršil

v NEDELJO, 18. SEPTEMBRA 1977,

v prostorih Slovenskega Društva Sydney,
ob 3.00 popoldne.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev
2. Poročila
3. Volitve odbora
4. Odmor
5. Predaja novemu odboru
6. Imenovanje računskega preglednika
7. Ražno
8. Zaključek

ČAJANKA

Vstop na občni zbor je po pravilih dovoljen samo finančnim članom. Kandidatne liste morate oddati odboru najkasneje do 4. septembra.

IVANKA BULOVEC, Tajnica

SREDINCI

Naš "Vestnik" je po več ko dvajsetih letih obstoja, končno dobil pičlo priznanje svojega obstoja tudi v najmočnejšem kulturnem centru izven Slovenije, v Argentini. Omenjeni smo v članku prof. Tineta Debeljaka "Trideset let zdomske emigracijske književnosti" v Zborniku Svobodne Slovenije in ocenjeni kot liberalni in sredinski list, katerega smer je odvisna od vsakokratnega odbora "močnega" Slovenskega društva v Melbournu.

Kako malo nas hočejo poznati! In čudimo se, da so nas sploh omenili, kajti doslej nas nič ne hotel preveč glasno upoštevati, čeprav "Vestnik" že preko dvajset let neutrudljivo dela na tem, da druži v Melbournu in drugod po Avstraliji tiste Slovence, ki hočejo pozabiti na rane iz prteklosti in hočejo delati skupno, brez oziroma na levo ali desno, predvsem za dobrobit svoje slovenske enote v Avstraliji. Morda nam to ne uspeva vedno tako kot bi si že zeleli, toda samo dejstvo, da so S.D.M. priznali kot "močno" je dokaz, kaj smo dosegli s slogom, razumevanjem in popustljivostjo.

Če smo označeni kot "sredinski" smo na to ponosni, saj dokazuje, da smo se vsa ta leta znali izogniti medsebojni mržnji, zavedajoč se, da je ekstremizem škodljiv in pristranost nerealna.

Ekstremizem ne dovoljuje obstoja druge točke gledanja ter smatra svojo kot edino pravilno pot. Negira pra-

NOVONASELJENCI SMO SPREMENILI SVOJO PODOBO NA DELOVNIH MESTIH

(Podatki so povzeti iz Australian Bureau of Statistics)

Še do pred nedavnim se je smatralo, da novonaseljeni v Avstraliji opravljamo največ (vzeto v odstotkih) težaških del. Najnovejša statistika pa nam pove, da se je slika sedanjega stanja sprevrgla v našo kost.

Zadnja statistika pravi, da je 10.3% novoavstralcev moških zaposlenih kot kvalificirana delovna sila, medtem ko je po istem kriteriju odstotkov samo 9.6% tukaj rojenih Avstralcev zaposlenih kot kvalificirana delovna sila.

Seveda v splošnem odstotku je slika drugačna: 258.000 tukaj rojenih Avstralcev je kvalificiranih, medtem ko je samo 102.000 novonaseljencev kvalificiranih. Se razume — številčno so močnejši. Ista statistika tudi

vico nasprotovanja. Pristranost pa je slepa za dejstva, jih ne priznava in živi v iluzornem svetu stvorjenem po svojih željah. Zato smatramo, da je nesmiselno zanikati delnih uspehov današnjega sistema v stari domovini, obstoju tamoznje države ter mednarodno priznanje njenih diplomatskih predstavnikov, kot je nerealno odklanjati obstoje kakršnekoli napake tamoznega režima, njegovih zmot in zmed v preteklosti ter nasilja nad drugačemislečimi v prvih povojskih letih. Dejstvo je, da je veliko število Slovencev v zdomstvu, ker jim sistem doma iz enega ali drugega razloga ni odgovarjal in da imajo vso pravico do svojega mišljenja o človečanskih svoboščinah. Dejstvo pa je tudi, da je najgloblja želja ogromne večine zdomev zopet videti svoje domače kraje in ne izgubiti kulturne zvezne z staro domovino. Da se pri tem morajo posluževati konzularnih predstavništev pa je tudi neizbežna in neizpodbitna stvarnost.

Vse sredinstvo "Vestnika" in tudi naše društvene organizacije pa je v tem, da vkljub čustvom, ki se pri poedincih naravno razlikujejo, poskušamo videti stvarnost takšno kot je in pri svojem delu za dobrobit naših ljudi TUKAJ upoštevamo dejstva. Če smo radi tega sredinci, smo s tem zadovoljni in bomo taki tudi ostali vse dotlej, dokler nas ne bodo uspeli zadušiti nepopustljivi z ene ali druge strani.

Slika taiste statistike pa se sprevrže v korist tukaj rojenih v dveh drugih kategorijah: Da ne bom navajal dolgočasnih številk, naj povem, da znatno nazadujemo v kategoriji vodilnega osebja v podjetjih in ustanovah (Managerial positions) po eni strani, na drugi strani pa tudi naše ženske znatno nazadujejo za tukaj rojeno žensko delovno silo.

Da smo prišli tako visoko na lestvico kvalifikacije, je razvidno iz statistike, gre zasluga predvsem našim obrtnikom, podjetnikom ter nižjim in srednjim uradnikom.

LEŽIŠČE POD MILIM NEBOM

(Citiral bom eno izmed človeških tragedij, ki jih z vsakim dnem bremo v melbournskemu "The Herald". List objavlja te tragedije v dobrodelnem namen — za takojimenovani "HERALD BLANKET APPEAL".

Nisem bil zbirčen, da bi zbral najkarakterističnejšo, ki naj bi pokazala na bolezen družbe, v kateri živimo. Videli bomo, da tukajšnja družba ne boluje toliko na socialnih razlikah med sloji, da je njena bolezen vse nekaj hujšega — je sociološka.)

Predno preidem k zgodbici, naj na naše bralce apeliram, da se postavijo nazaj v dobo svojih začetnih težav, ko so prišli v to zemljo brez znanja jezika, brez . . . , in kako so vse težave prebrodili ter se končno po tolikih letih postavili izven območja "ogroženih".

Pa pričnimo:

"Zadnja tri leta je "Nigel" (to je vzdevek moža) ležal pod milim nebom. Najčešče v starih, zapuščenih hišah, barakah ali hlevih v neposredni bližini mesta.

'Ležanje odzunaj je kar dobro v letnem času; v zimi pa je hudo, ker prične zmrzovati po polnoči. Šamo moj že obrabljeni plašč me v zimi branil pred mrazom' — pravi 46-letni "Nigel".

Tri obroke hrane dnevno "Nigel" prejema v "Hotham House" v North Melbourne. Hotham house je socialna ustanova za podobno ogrožene!"

Ko "Nigel" govori o svojem življenskem problemu, je, kot da bi strejal s strojnico.

"Nigel" je bil rojen v Z. Avstraliji, kjer je obiskoval šolo do svojega

13-tega leta. Potem se je zaposlil, tako, a je pomagal svoji materi v vzdrževanju družine, ker je oče odšel v vojsko.

Danes je "Nigel" zgubil vsako sled za svojo rodno družino. Ve pa, da so bili pred sedmimi leti še v Z. Avstraliji.

DANES JE "NIGEL" STRT

Že dve leti sta minuli, kar je zapustil delovno mesto. Njegovo poslednje delo je bilo na montažnem traku v Port Melbournu. Dane ščivi od bolezenske socialne podpore.

Poročen je bil 25 let, potem sta se z ženo ločila. Minulo je že tri leta, kar je poslednjič videl enega izmed svojih šestih otrok (tri hčerke in tri sinove).

Kaj vse ni delal: Bil je natakar, pri plinski ustanovi v Ballaratu, na raznih gradiliščih kot delavec, zidar, pleskar, elektricist . . .

"Če bi zmogel bi tudi danes delal, karkoli . . .", pove "Nigel", gledajoč v tla.

Tako pa med dnevom tava po mestnih ulicah, tu in tam se kaj pogovori s sebi enakim; skratka zapravila čas kot najbolje ve in zna . . .

To je "Nigelova" zgodba in odtod naprej se pričenja dobrodelni apel časopisa za nabavo odev, namenjenih nešrečnem, kot je naš "Nigel".

Takšnih, nekoliko milejših ali še hujših primerov najdemo z vsakim dnem več . . . Družba je sociološko bolna!

kk.

NAPADI NA SLOVENSKE PRAVICE

Napadi na pravice slovenske manjšine v zamejstvu še niso prenehali.

Na italijanski in avstrijski strani meje nestrpnežem še tako piče pravice slovenskih manjšin ne dajo miru. Ker ne morejo zaustaviti napredek slovenske zavednosti se znašajo v svoji onemogosti nad slovenskimi napisi.

V Šent Jakobu v Rožu so Slovenci postavili 7. julija na zasebnem zemljišču po-

leg samo nemške table St. Jakob in R. v protest dvojezični napis, kakor po mirovni pogodbi pripada. Toda že po treh dnevi so to dvojezično tablo podrli, kakor domnevajo, na ukaz samega deželnega glavarja za Koroško g. Wagnerja. Vendar se Slovenci po besedah dr. Zwitterja, predstavnika slovenskih organizacij na Koroškem ne bodo dali:

"V Šentjakobu bomo znova postavili dvojezično tablo, in postavljal jih bomo vse dotlej, dokler ne bo ostala."

Dvojezični napis bodejo tudi italijanske šoviniste v okolici Trsta. V Refentaborski in Zgoniški občini so neznanci premazali slovenski del napisov z blatom in geslom: "Nočemo Slovencev".

S SABLJO KLICAL SMRT NAD AVSTRIJO

Za najsrečnejši trenutek svojega življenga je nedavno preminuli vseučeliški profesor, humanist in sociolog dr. Mihajlo Rostohar štel dogodek iz leta 1918 v Ljubljani, ko "nas je deset slovenskih častnikov v tovariški zvestobi in požrtvovnosti opravilo dejanje zgodovinskega pomena". Ob koncu svojega življenga je pripovedal: "Opravili smo dejanje, ki mi potruje, da v odločilnih trenutkih življenga pomeni pogum več kot logika razuma. Še danes ne morem povsem razumeti, kako sem mogel tedaj, ko je bila na Soči še vedno Borojevičeva armada, v Ljubljani pa nemška vladava z avstro-ogrsko posadko, na balkonu deželnega dvorca potegniti meč, zaklicati smrt Avstriji in izklicati Jugoslavijo, ki smo ji navzoči oficirji in vojaki prisegli zvestobo. Navdušenje, ki je prevzelo množico na ulici, mi je pomenilo več kot vse v življenu." ("Dolenjski List")

VAŠA DOMAČA TURISTIČNA AGENCIJA

PUTNIK

SLOVENIJA TRAVEL CENTRE

72 SMITH STREET, COLLINGWOOD, VIC., 3066

Telefon : 419-1584 in 419-2163

Rešujemo vse potovalne probleme za obisk domovine ali drugih delov sveta.
Naša brezplačna usluga: za obisk svojcev iz domovine Vam izpolnimo prošnjo

ter jo brez Vaših potov oddamo emigracijskemu uradu.

Z nami se morete pogovoriti v domačem jeziku glede raznih potovalnih informacij, glede rezervacij, potnih listov in viz. Obrnite se na nas po telefonu, pismeno ali z osebnim obiskom naše pisarne. Za rezervacijo vozne karte prideš po želji tudi na dom.

Redni poleti v domovino štirikrat na teden!

PUTNIK — SLOVENIJA TRAVEL CENTRE
Ivan Gregorich

(že od leta 1952 v Avstraliji na uslugo vsem, ki žele potovati)

Po urah:

Paul Nikolich, Nada Nakova, 48 Pender Street, Thornbury, Vic. 3071 — Tel. 44 6733
Ivan Gregorich, 1044 Doncaster Road, East Doncaster, Vic. 3109 — Tel. 842 1755

OB YARRI

Na hribu:

MLADINSKI PLES

V nedeljo 31. julija 1977 se je v prostorih SDM vršil Rock 'n Roll ples pod vodstvom Slovenskega Mladinskega Kluba. Tokrat je bil odbor Mladinske sekcijske zelo navdušen nad tako dobro odzvano število mladincev.

Morda pa je bil razlog za bolj slabu udeležen zadnji mladinski ples, ravno sobotni večer, ob katerih ima vsak svoja pota. In je zato nedeljsko popoldne zelo ugodno. Vsi starši še posebej zaslužijo zahvalo, ker so pripeljali svoje otroke na ples, medtem ko so jih v spodnjih prostorih čakali. Tu in tam so pokukali v dvorano, kjer bi se morali držati za ušesa, če bi hoteli v njej malo več časa zadržati. Za mladino je bilo seveda ravno dovolj glasno pri čimer bi lahko rekli: "Mladost je norost, čez potok skače, kjer je most". V razvedrilo sta jim bila dva ansambla: "Reo Grande" in "Distant Water", ki sta mladince zabavala vse do 9h zvečer.

Še več takih srečanj ne bo nikomur škodovalo — ampak koristilo, saj se srečajo mladi iz vseh strani in se imajo o marsičem veliko pogovoriti.

Balkoni okoli zgradbe so sedaj dokončani in dvorana izgleda kot slika ki končno dobi svoj okvir. Res smo lahko ponosni na ta naš dom in predvsem veseli, da imamo toliko pridnih članov, ki neprestano pomagajo pri vsakem delu. Tudi nove vodovodne cevi so bile napeljane pred nedavnim. Za dvorano pa se vzdiguje nova zgradba, ki bo skladišče in shramba za vodovodno črpalko.

Poročilo balinarske zveze Viktorije

V prostorih Slovenskega doma Geelong, je dne 10. julija, balinarska zveza ponovno izvolila še za eno leto za predsednika Gos. Branka Žele, za podpredsednika Gos. Pavla Sedmaka in tajnika Gos. Petra Mandelj. V novi sezoni leta 1977—78 bodo medklubska tekmovanja za letni pokal samo enodnevna in to ob nedeljah. Prvo tekmovanje bo pri S.D. Geelong v nedeljo 28. avgusta. Drugo tekmovanje pri S.D. Melbourne 15. septembra, tretje pri P.S.K. Jadran 30. oktobra, in četrti pri S.D. Plavica 27. novembra 1977. Druga polovica tekmovanja sezone bo izžrebana ter objavljena v novembri.

Tajnik, S.B.Z., Vic.

LEPA POZORNOST

Presednik Elthamske občine je v zahvalo za prijetne urice, ki jih je preživel med nami na hribu ob prikli imenovanja Miss Slovenija-Melbourne poklonil za našo bodočo knjižnico lepo ilustrirano izdajo zgodovine občine Eltham.

Od prof. Edi Gobec, voditelja Instituta "Slovenian Research Centre of America, Inc." pa je društvo prejelo v dar knjigo "Anthology of Slovenian American Literature", — zbirko kratkih leposlovnih del pisateljev iz zdruštva ter fotografije del in umetnikov slovenskega pokolenja, ki so dosegli izredne uspehe na likovnem polju.

KMEČKI VEČER PRI VINSKI KLETI

Redni plesi v Elthamu postajajo iz meseca v mesec bolj zanimivi. Vsak dobi svoj pomen in ime. Zadnji, ki se je imenoval "Kmečki večer pri vinski kleti", ne bi mogel bolj zanimivo predstaviti kmečke kleti, ki je bila v odprtini, kjer so ponavadi ansamblji.

Kdo bi se odrekel dobremu vinu, ki so ga natakarji točili iz sodov. Še celo izbirali smo lahko, belega ali črnega — po želji. In kaj naj bi bilo bolje kot prigrizek s suhim klobasami in pršutom ter dobrim sirom in domaćim črnim kruhom. Postrežba tudi ni bila kar tako. Naši "kelnarji" so imeli tiste kmečke "šircle" ali predpasnike, ki so jih, in jih še nosijo kmetje. Predpasniki so bili temno modri, predsednik pa je imel celo žametnega, da se je malo pobahal, ko je licitiral veliko šunko, katera je bila podarjena društvu od mesnice "DONAVA", in je doprinesla lepo vsoto — \$80.

Tudi v kuhinji je bilo dovolj za vsakega, ki si je poleg prigrizka zaželen pristne domače hrane.

Ansambel "SAVA" nas je s svojimi melodijami prijetno zagrel. Najbolj še takrat ko je zaigral "Zorbo" in so vsi plesalci naredili velik krog, nato eden za drugim odplesali ven iz dvorane, čez dva mostička, in pri drugem vhodu zopet nazaj v dvorano. To je bilo smeha za vse, plesalci pa so se nato utrujeni umirili za mizo in se pri kozarčku vina pripravili na naslednji ples.

Na takih prireditvah je počutje res čisto domače. No, in veste kako se bo imenoval naslednji ples?

Jana

ETNIČNI RADIO

Izgleda, da so Etnični radio pričeli postavljati na bolj solidne temelje. V dnevnom časopisu so bili objavljeni razpisi za mesta pomočnikov direktorja, ravnateljev postaj v Sydney in Melbournu, za urednike programov ter novinarje.

To je gotovo napredek, saj tako bodo verjetno izbrali novo osebje po kriterijih sposobnosti, ne pa po "zvezah", kot je bil v mnogih primerih slučaj ob ustanovitvi etničnega radia.

Bomo Slovenci s tem pridobili ali izgubili? Kdo ve? Glejmo, da ne bomo pričeli tarnati in se pritoževati ko bo prepozno. Zavedajmo se, da ako ne bomo sami veslali svoj čolnič, ga tudi nihče drugi ne bo za nas.

DIMITRIJ JERUC:

ZAKAJ SI DALEČ

DOMOVINA

Dnevi beže kakor vrci ponosni, kaj dnevi, življenje na konju beži, rad bi usodi zavpl neizprosni postoj in poakaj vsaj nekaj še dni! Postoj in počakaj, ne jemlji poguma, vere mi slabe, ki komaj še tli, a konj peketa kakor vihra brez uma, strto življenje na cesti leži. Kdo ga je pahnil pod mlinška kolesa, ki meljejo, meljejo srce in moč, kdo je ugrabil pomladna čudesa, zaprl jih v mračni, v nevidni obroč? Kvišku ozrem se, nebo je temno, vse okrog mene le hladna tujina, na vratu pa čutim ledeno roko, zakaj tako daleč si, o, domovina!

MI SMO LOVCI ZGODAJ VSTALI

Kot ste verjetno že iz radijskih novic zvedeli, se je tudi pri S.D.M. ustanovila lovsko-ribiška družina. Le ta je imela tudi že svoj prvi pogon na zajce. Čeprav prvi lov ni bil ne vem kako uspešen, je vendar moral en zajček položiti žiljenje. Ob tej priliki pa smo tudi temeljito preizkusili svoje streško znanje, saj je pokalo kot na Saški fronti.

Naš starešina Janez Zemljč pa je tako navdušen lovec, da je že začel z nabavo zelenih klobukov in tudi lovskih značk. V kratkem pa bomo šli že na naš drugi pogon in sicer tokrat na divje svinje, tam nekam v Novi Južni Vales. Ko boste čitali te vrstice, pa upam, da bodo gospodinje imeli polne roke dela s pripravo dobrota, katere se dajo narediti od divjih pujkov, katere bomo nalovili.

Pa še drugič kaj več in veliko sreče pri lovju,

Raubšič Božo

Pripis:

**SLOVENEC ČE ŽELIŠ POSTATI
LOVEC IN NAŠ ČLAN?
POKLICI NAŠEGA STAREŠINO
JANEZA ZEMLJIČA**

NA TEL. 306-9503, ali pa se ob priliki oglasi v Elthamu.
Vsi ste dobrodošli

(Za tiste kuharice ki ne znajo pripraviti divjega pujška: Dobro uležan, mastni kos divjega prašiča nasoli in položi v kozico, v katero si natresla prevreto kislo zelje brez vode. a vrh položi meso divjega prašiča, poškropi ga z vinom in polij z vročo mastijo ter počasi peci v pečici ali peči 3 do 4 ure; pri pečenju se sceja mast in sok v zelje. Včasih ga po vrhu namaži s slanino, ako ni masten. Zrezanega zloži na naloženo zelje v plitvi skledi ali na krožniku in vroče serviraj. Torej: good luck! — Urednik.)

VAJENEC

ZA MIZARSKO OBRT (Cabinetmaker)

Lahko dobi mesto
pri slovenskemu podjetju

FRANK ARNUŠ
76 Beverly Rd., Rosanna,
Tel. 459-7275

Za nadaljnje informacije telefonirajte
na gornjo številko.

ZDOMSKI PESNIK

S.D.M. je dobilo v dar novo izdano knjigo pesniške zbirke zdomskega pesnika Dimitrija Jeruca pod naslovom "Razgovor s srcem". Knjiga vsebuje osebno posvetilo pesnika Slovenskemu društvu v Melbournu.

Je zbirka čustvenih pesmi, ki spojinajo po slogu in vsebinu na pesnitve njegovih prejšnjih dveh zbirk. Razlikujejo se od modernističnih pesnitev s tem, da so zadržale ritem in lepo tekočo rimo ter je njihovo čustveno izpovedovanje razumljivo prav vsakomur. Žalostna patetika vsebine nedvomno izraža pesnikovo življensko tragedijo, vse od izgube materine nežnosti v svojih mladih letih, do izgube domovine, neizpolnjenih ljubezenjskih sanj, razočaranega svetovno-nazorskega idealizma ter udarca zahrbne bolezni in osamelosti v jesenski dobi svojega življenja.

Pesnik živi sedaj v Belgiji, kamor se je naselil v prvih povojnih letih. Tam je delal v premogovniku, dokler si ni nakopal tuberkulozo, ki mu je tudi preprečila preselitev v Avstralijo. Navzlic bolezni je doštudiral umetnostno zgodovino na univerzi v Louvainu. Danes živi na državni pokojnini v zelo skromnih razmerah.

V slučaju prometne nesreče:

se posvetujte z

LAWSON MOTOR BODY REPAIRS

za kvalitetno popravilo Vašega avtomobila

DELAMO ZA RAZNE ZAVAROVALNICE

Vprašajte za: DARKO BUTINAR
ali: MARIO DELTOSO

Popravljamo in barvamo vsa osebna vozila,
tovornjake in avtobuse

15 LAWSON CRESCENT, THOMASTOWN, VIC. 3074

TEL. 460 4102

Ure: 8.30 — 6.00

Članski sestanek

V nedeljo, 14. avgusta ob 3h pooldne smo se v Horsley Parku zbrali na članskem sestanku. Udeležilo se ga je lepo število članov. Seveda, bilo bi idealno, da bi se ga udeležili vsi finančni člani, a upajmo, da bodo ti, ki so zamudili ta sestanek, prišli vsaj na občni zbor, ki bo 18. septembra.

Po uvodnem govoru predsednika, g. Vinka Ovijača, v katerem se je dotaknil zgodovine našega društva in težav v daljni preteklosti, smo se v prosti debati "lotili" sedanjosti. Kaj in kako z društvom danes in jutri. Kot največji problem se je zopet izkazalo pomanjkanje prostovoljnih delavcev, ki naj bi nenehno stali ob strani odboru in ga podpirali, kajti razumljivo, da samo 12 odbornikov ne more opraviti vsega dela. Ali moramo res večno životariti iz leta v leto? Predlog predsednika je bil, da naj bi se ustavilo nekaj pododborov oz. sekcij društva, da bi se delo razdelilo. Tako napr. naj bi balinari sami urejali svoja baliniča, ter organizirali tekmovalja, mladinci naj bi sami poskrbeli naj bi sami poskrbeli za svoje mladinske plese itd. Ob koncu sestanka pa smo si tudi zadali nalogo, da vsak član, če že ne more sam kandidirati v odbor, predлага nekoga, ki ga smatra za primernega, ter ga tudi prepriča, da bo v odboru opravljaj koristno delo. Upajmo, da bo vsak član mislil na to ter da bomo na letošnjem občnem zboru imeli dovolj kandidatov za odbor, ter da bomo z volitvami res lahko izbirali najboljše in najprimernejše ljudi.

Z navdušenjem smo na sestanku sprejeli predlog odbora, da se staro hišo preuredi v otroški vrtec, ter se jo v ta namen opremi z otroškimi posteljami, igracami in barvno televizijo, da bodo otroci v času plesov za odrasle imeli kje biti pod nadzorstvom. Do zdaj se je namreč marsikdo potožil, češ da otroci delajo škodo, ker nimajo kaj početi, ter za bo dočam, da se bodo v svoji hiši z igracami lepo zabavali in da bodo starši svoje otroke radi pripeljali, kot dobrodoše najmlajše člane naše skupnosti.

Na sestanku smo tudi govorili o veliki prireditvi, ki nas čaka takoj na začetku novega leta in sicer odkritje Prešernovega spomenika. V ta namen je treba v najkrajšem času dodelati vhod oz. avlo našega doma, kjer bo spomenik stal. Žal pa se je ponovila "stara viža" — denarja ni! A vedno

"VESTNIK"
JE NEODVISNO GLASILO
SLOVENCEV V AVSTRALIJI.
Lastnik je
Slovensko Društvo Melbourne

Uredniško-upravni odbor:
Jana Gajšek, Darko Hribenik, Karel
Kodrič, Danica Petrič, Werner Remšnik

Rokopisov ne vračamo

Letno predplačilo \$4.00
Cena številki 30c

IZSELJENSKI PICNIC V ŠKOFJI LOKI

se najdejo dobri ljudje, ki priskočijo na pomoč, tako je takoj po sestanku g. Toni Coljnarič predal predsedniku ček za dva tisoč dolarjev, kar nas je vse presenetilo in seveda silno navdušilo in smo res navdušeni obkrožli g. Colnariča, ter se mu zahvalili. Upajmo, da bo imel veliko tako pozrtvalnih posnemovalcev, kajti ko je predajal ček, je rekel: "Ker ne morem pomagati z rokami, ker ne pridev na zemljo tako pogosto, želim pomagati na ta način!" Ko bi se le vsak tako kot Toni zavedal svojih dolžnosti do naše, tako majhne skupnosti, kako lahko bi nam delo šlo od rok, tako pa se nenehno srečujemo z istimi težavami: pomanjkanje delavcev in pomanjkanje denarja.

Pod pereča vprašanja smo obravnavali tudi naš časopis Vestnik. Nekateri člani so se navdušili za predlog g. Billia Mariniča, da naj bi v bodoče izdajali svoje "pismo novic", ter ga raspošiljali članom mesečno, ter naj bi opustili dopisovanje v Vestnik. Kar dolgo se je sukala debata okrog tega, a do končnega zaključka nismo prišli, ker mora za ali proti časopisu odločiti glasovanje na občnem zboru. Upam in želim pa, da bodo člani do občnega zборa tehtno premislili situacijo, ter se prav odločili, kajti ostati brez društvenega časopisa bi pomenilo za društvo velik korak nazaj, mi pa moramo strmeti za tem, da stopamo v prihodnost okrepljeni ravno s kulturno hrano, ki nam je tako manjka. Pa tudi, kaj ne godrnjam vedno, da imamo premalo reklame in da zato ni zadostnega obiska rojakov na naše prireditve? Seveda, godrnjam, ne zavadevamo pa se, da je največja reklama za nas ravno časopis, ki nam je potreben nekako tako kakor žezen v puščavi vode. Preden se za karkoli odločimo moramo dobro razmisli, da se odločimo pravilno!

Predsednik je v grobem tudi podal finančno poročilo, ki nas je vse presenetilo, saj nam je v preteklem finančnem letu "kar dobro šlo", za kar gre posebno zahvala odbornikom, ki so se izkazali, če že ne kot najboljši organizatorji, pa kot dobri gospodarji z našo društveno imovino. Upajmo fantje, da se vam na občnem zboru pridružijo nove sile, nove delovne roke, ter da bo delo šlo lažje od rok in seveda prevsem bolj smoteno razdeljeno in organizirano.

Čeravno smo se kar pošteno razgovorili je dve uri sestanka bilo mimo kot bi trenil. V kuhinji je med sestankom pridni Hinko pripravil za vse okusno kuhanje vin oin sendviče, ter nas povabil k mizi, kjer smo se do filmske predstave lepega slovenskega filma "Idealist" prav lepo zabavili in nasmejali. Tako smo združili prijetno s koristnib in imeli tudi lepo nedeljo in po dolgem času filmsko predstavo, za katere upamo, da jih bomo še in se deležni. Slišali smo namreč, da je možno dobiti tudi "Kekca" in kdo naših otrok, pa tudi odraslih si ne bi rad ogledal Kekca. Zatorej, poskrbite ga čim preje in nas povabite "v kino".

Predsednik je zaključil članski sestanek z vabilom na čaj in vino, jaz pa bom zaključila svoj dopis z željo, nasvidenje na občnem zboru 18. septembra.

Danica Petrič

POZDRAVNI NAGOVOR V ŠKOFJI LOKI

Predsednik Izseljenske Matice, cenjeni gostje, dragi rojaki. V imenu Slovenskega Društva Sydney — kakor tudi osebno, vas vse skupaj prav prisrčno pozdravljam.

Ponosna sem, da mi je bila dana ta čast, oziroma naloga, da zastopam organizacijo, katera je verjetno najbolj oddaljena od naše matične domovine Slovenije — Jugoslavije. Marsikateri od Vas, bi si morda mislil, da Slovenci na peti celini Avstraliji in tako oddaljeni od svojega rodnega kraja, pozabljamo na vrline slovenskega jezika in na lepote naše prelepne Slovenije. Toda verjemite mi, d'ani tako. Ravno nasprotno, bolj in bolj se zavadevamo pomembnostnih vlog, ki jih danes igra, kakor pri nas izseljencih, oziroma zdomcih, tako tudi drugog v svetu, naša Slovenija.

Niso nam poznana dela drugih organizacij v svetu, vendar pa upam, da so njih nameni in cilji isti kot naši, ohraniti slovensko besedo in kulturo našega naroda. Seveda je tudi zeli važno, da smo v tesnih povezavah z našo Slovensko Izseljensko Matico in našimi konzularnimi predstavniki, kateri nas tako uspešno zastopajo in so nam pripravljeni pomagati, kakor hitro pomoci potrebujemo.

Ob koncu mojega nagovora, pa bi se tudi zahvalila organizatorjem tega picnic, vsem rojakom pa želim veliko zabave in nasvidenje v letu 78.

Ivana Bulovec

SPOROČILO

Najnovejša govorica v zvezi z mojim imenom je namreč to, da zbiram podpise proti eni naših delavk pri slovenskih radio-oddajah, kar je absolutna laž in plod kratke pameti. Nisem proti nikomur, sem pa za **RESNICO, MIR in UJEDINENJE NARODOV**, k čemur vodi razsvetljenje uma.

Pavla Gruden,

članica sledčil slovenskih društev —
po abecednem redu:
Australian-Slovenian Club "Planica"
Slovensko Društvo Sydney
Slovensko Društvo "Triglav"

16 Avgust 1977

O VRBA — SREČNA VAS DOMAČA

Tako opisuje v Sonetnem vencu svojo rojstno vas, Dr. France Prešeren. Nahaja se blizu magistralne ceste, ki pelje proti Jesenicam in Kranjski gori, nedaleč od odcepa Lesce—Bled. Tam se je pri Ribičevih (tako se je reklo po domače pri hiši), rodil očetu Šimnu in materi Mini 3. decembra 1800 tretji otrok in prvi sin — France.

Njegovo življenje ni bilo lahko, že kot student na Dunaju leta 1821 je poleg tri letnega študija filozofije začel pisati pesmi. Med prvimi so bile najbolj znane: **ZARJOVENA DVIČICA, LENORA in LAZNIVI PRATIKARJI** (to pesem je v Poezijah kasneje poimenoval **ZVEZDOGLEDOM**). Nadalje so še bile: **DEKLETOM** in ob koncu tega obdobja speti romanci: **HČERE SVET IN UČENEC**.

Zelo poznana je med vsemi **POVODNI MOŽ**. To je zgodba o radoživi Urški, ki jo je odnesel povodno mož. France Prešeren je to zgodbo povzel po pripovedovanju Janeza Vajkarda-Valvazorja, v njegovi nemško pisani Slavi vojvodine Kranjske leta 1689.

Za Prešerna in njegov krog je bila zelo pomembna pohvala, ki jo je v tistem času zapisal češki pesnik František Ladislav Čelakovsku: v eni izmed čeških revij je namreč ocenil prve tri zvezke Kranjske čbelice in o Prešernu dejal: "Ta mladi pesnik — zdaj mu je približno 30 let — ki ga je narava obdarila z bogatimi darovi, je resnično

vreden, da ga častno pozdravimo v vrstah slovenskih pesnikov: on budi toliko lepše upe za prihodnost, ker se očitno vestno trudi, da bi obogatil svoje literarno znanje in izoblikoval svojega duha. Preiskuil je svojo moč v raznih pesniških vrstah in oblikah, v Romancah, Epigramih in Sonetih; povsod kaže enako živahnost in enako skladnost misli. Sploh je njegovo izražanje — koliko smemo in moremo soditi — čisto, jedernato in resnično slovensko, njegov stih je tekoč in blagoglasen.

Dr. France Prešeren mu je na to pismeno odgovoril in na kraju pristavil:

Apél podobo na ogléd (Schau) postavi,
da bi resnico slišal ne le hvalo
zad skrit zvest posluša naj zjjalo
neumno, kaj umetni od nje pravi.

Pred njó z' kopiti čevlar se ustavi;
ker ogleduje drétar obuvalo (Beschuhung),
jermenov (meni) de ima premalo;

kar on očita (ausstellen) koj Apél popravi.

Ker pride drugi dan moj mož kopitni,
namest deb' šel napréj po svoji poti,
ker čevlji so pogodi (in de Ordnung), meč
se loti.

Zaverne (zurechtweisen) ga obraznik imenitni
in tebe z' njim, ki nap'čen (verkehrt) si
očitar
rekoč: le čevlje sodi naj Kopitar.

V Ljubljani 14 dan Brezna 833.

Ivana Bulovec

NOVICE IZ SYDNEYA

KOŠČEK PREŠERNOVE LASTNINE V AVSTRALIJI

Prešeren bo živel med nami za vedno, to priča tudi njegova rojstna hiša — sedanji muzej —. V pogovoru z oskrbnico, ko smo ogledovali starinske sobe Prešernovega Muzeja, sem izrazil željo, da bi naše Društvo v Sydneju imelo mali košček Prešernove lastnine. Oskrbnica me je napotila na Zavod za spomeniško varstvo. Tam sem se z ravnateljico gospo Olgo Zupan dogovoril, da mi bo ona osebno izročila kamen iz stene Prešernove rojstne hiše, skupno s potrdilom Zavoda za spomeniško varstvo v Kranju, da je poklon izdan Slovenskemu Društvu Sydneju.

Omenil bi rad, da sem v veži rojstne hiše slovenskega poeta, med drugimi napis i tudi prebral:

Šem dolgo upal in se bal
slovo sem upu, strahu dal;
Srce je prazno, sreče ni,
nazaj si up in strah želi.

Tone Bulovec

KDOR HITRO DA, DVAKRAT DA . . .

Oni dan naju je z možem obiskal znanec, ki nama je pri skodelici kave, začel takole tožiti: "Spet sem dobil opomin da MORAM plačati članarino društvu in opomin, da MORAM dati sto dolarjev!"

"Da MORAŠ dati sto dolarjev", sem se začudila, "pa zakaj moraš?" Pa je pojasnil možakar zadevo takole: "Na lanskem občnem zboru sem obljudil in tudi podpisal da bom dal, zdaj me pa terjajo." Da, tako je s to rečjo, ke obljuhiš daj, pa brez godnanja. Ta mož pa, po moje tudi velik čudak, je začel še naprej razpletati zgodbo, češ da je tudi ta in ta prijatel rekel, da ne bo nič dal, pa saj je klub tako in tako samo za samske fante in je tako in tako predaleč, ker on nima avta in ne more pogostokrat tja. Da, vse to so zelo "tehtni vzroki", da on ne izpolni svoje dane obljube. Med drugim pa je ta znanec nedavno tudi kupil hišo in se trka na prsi in se sprašuje: "Ja, kdo pa mene vpraša če jaz kaj rabim, ko sem komaj kupil hišo?"

Dragi moj, saj nismo otroci, taka vprašanja pa ne postavlja nihče drug kot nezreli ljudje. Ali ti je morda kdo obljudil pomoč, kot si jo obljudil ti? Ti kdo kaj dolguje, kakor dolguješ ti? Te je kdo dolžan voziti na slovensko zemljo, če nimaš avta? In kdo ti je kriv, da si poročen, da nisi več samski, da bi lahko pogosteje pojavoval okrog. Kdo ti je kriv, da si dvignil svinčnik in na papir napisal vsoto 100 dolarjev, ki jih nisi imel nikoli namen s srcem darovati. Veš, dragi moj, kdor da z veseljem, da hitro in dobre volje in tudi ve, da da za našo stvar, povdarjam za NAŠO skupno, slovensko stvar. Kdor pa da (ali pa ne da) kot ti, bo imel v banki malo večji kupček, na srcu pa gremek občutek in pekoča vest. Saj zato tudi bogat ne boš in ne jutri revež. Pred nama si se osramotil, pa morda še pred kom drugim, če si tako "brihtno" razlagal zadevo kot nama. Zato drugič raje molči in ne OBLJUBLJAJ darov, ki jih nisi pripravljen dati, kajti če obljuhiš, te imajo tisti, ki si jim obljudil tudi vso pravico terjati. Upam pa, da zdaj ko vedo, kako "RAD" ispolni svojo oblubo, ne bodo več pisali opominov in ne trkali na tvoja vrata. Saj bo zaman!

Danica

ETNIČNI SVET VIKTORIE

V nasprotju z NSW se etnični Svet Viktorije ne more pohvaliti s uspehi. Krivda je verjetno v tem, da večina etničnih organizacij v Viktoriji še sedaj ni na jasnom, kako bo Svet konstituiran, kdo bodo člani, kako se bo volilo predstavništvo in kako bo zaščitena enakopravnost in politična neodvisnost skupin.

NOVI URAD ETNIČNEGA SVETA V N.S.W.

Svet Etničnih skupnosti za NSW je odprl svoje urade na 154 Elizabeth Street, Sydney s podporo deželne vlade, katera je Svetu odobrila \$52.000. V uradu so stalno zaposlene štiri osebe. Predsednik Sveta, g. Jegerov je izjavil, da se bodo sedaj lahko pridružile že 400 učlanjenim organizacijam lahko še druge. Svet pa bo imel večje možnosti, da vpliva s svojimi informacijami na odločbo lokalnih in državnih oblasti. Telefonika številka novega ureda je 233-1399.

Pravna reforma

Slovenski advokat ter podpredsednik Sveta etničnih skupnosti v NSW je vložil na vladno komisijo za spremembo pravnih postopkov v NSW predloge, katere je pripravil v imenu Sveta.

Na 19 straneh obsegajoči vlogi razpravlja predvsem o težavah, katerih povzročajo novodošlecom nepoznane in zapletene varijacije pravnega sistema, ki sloni na britanskih tradicijah, tako različnih od evropskih.

Anomalije, ki zadevajo uporabo tolmačev so še posebej povdarjene in brez dvoma jih bo komisija morala vzeti v resen pretres, saj so tehtne in s primeri utemeljene.

STARA HIŠA NA NAŠEM HRIBU

Na zadnji redni seji odbora S.D.S. smo se resno pogovarjali, kaj bomo ukrenili s staro hišo, zraven novega poslopja.

Podpredsednik Tone Bulovec je predlagal, da bi jo preuredili v otroški vrtec, nabavili barvno televizijo, starši pa naj bi doma po omarah poiskali igračke, s katerimi se njihovi otroci doma več ne igrajo. Nabavili bi blazine ali zložljive postelje in tako bi se starši z malimi otroki lahko brez skrbi zabavali ob naših prireditvah.

Seveda je potrebno kar dosti dela, da bomo prostora kaj bolj udobno uredili. Upamo, da bo Tonetova ideja prišla do popolnega izraza in da bomo lahko nudili vso uskrbo našim najmlajšim, že za SILVESTROVANJE, katerega bomo letos praznovali kar doma na hribku v Horsley Parku. Ivanka

SRCE ZABOLI

Med članskim sestankom sem z jokajočim sinkom za trenutek zapustila dvorano, da ga pomirim in previjem. Pa me sreča na poti k avtu znanec, ter pravi: "Danes je pa prišlo veliko ljudi!" "Da", mu odgovorim, "kaj ne veš, da je danes članski sestanek, saj si gotovo dobil vabilo?" Pogleda me malce zviška, se nasmehne in reče: "A se že spet kregajo, grem kar domov, saj gotovo nič ne dajo za pit!"

Srce zatrepeče, malce zaboli . . . Mar sklicujemo sestanke z namenom, da si bomo zaklicali "avbiks primejdus". Kaj naj bi rekla, kot: "Da, res je bolje da greš domov, ali pa v kak drug klub, kjer točijo pijačo, če si pač prišel na slovensko zemljo in v slovensko družbo samo pit?"

Razmisli, dragi prijatelj, nekdo je na tistem sestanku, na katerega se tebi ni dalo priti, daroval dva tisoč dolarjev, ker se mu je zdele VREDNO priskočiti na pomoč, tebi pa se ni zdele vredno niti priti. In ne zameri, da te takole javno oštevam, saj morda s svojo pripombo, da se "samo krešamo" nisi mislil tako hudo. Poboljšaj se!

NOVICE IZ SLOVENIJE

ZIMA, ZIMA BELA

Australski smučarji že let sem niso imeli take bonance. Rekordni padci snega; Recordno število smučarjev. — Pa ta sezona ni prinesla rekordov samo tukaj. Tudi pretekla zima v staro domovini je prinesla rekord, in sicer nam Slovencem.

NA PLANIŠKI VELIKANKI so bili 20. marca zaključeni trdnevni smučarski poleti. Zadnji dan je bil Slovenc Bogdan Norčič junak: Poletel je kar 181 metrov, vendar skok ni bil priznaten kot veljaven, ker je podrsal po tleh. Je pa to najdaljši polet na smučeh. V drugem poletu pa je Norčič postavil nov slovenski in jugoslovanski rekord s 168 metri. Pri splošni uvrstitev se je znašel med najboljšimi — zasedel je s skoki 155, 164 in 168 ter 559,9 točkami četrto mesto, za Avstrijem, Bachlerjem (574,5 točk in 169, 163 in 165 m), za Jiraskom (ČSSR) in Meisingerjem (NDR).

T.V. V KOPRU

Korpski T.V. Studio je bil vzpostavljen predvsem za to, da predstavi dnevne dogodke v Jugoslaviji članom italijanske manjšine na teritoriju Slovenije ter poslednje novice iz domovine Slovencem za mejo.

Programi te postaje postajajo sedaj popularni tudi po predelih severne, centralne in celo južne Italije na drugi strani Apenninov. Oddajajo se s studijev v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Skopju, Titogradu, Novem Sadu in Prištini. V celi Jugoslaviji je izdano preko 3 milijone T.V. dovoljen za prijemnike, to je eden na 2.1 družine.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE ZA TRST

Ministrstvo za turizem in prireditve je podelilo slovenskemu gledališču v Trstu statut stalnosti. S tem se je slovensko gledališče v Trstu uvrstilo med ostala stalna gledališča Italije. Če pa bo povsem enakopravno tudi v praksi, to je predvsem v pogledu finančne in materialne državne pomoči pa je še uganka.

POSTANI ČLAN S.D.M.

ROJAKI ŽELITE PRISTNIH KRAJSKIH, ALI SLOVENSKIH PLANINSKIH KLOBAS IN DOMAČEGA PREKAJENEGA MESA . . .

OBRNITE SE NA SLOVENSKO PODJETJE

JOHN HOJNIK SMALLGOODS PTY. LTD.

209-215 St. George's Road, North Fitzroy, 3068

Tel. 48 6656 — 48 8757

Postreženi boste v domačem jeziku

DROBNE VESTI

LONDON: Denarna Borza. Čeprav je ob mejniku tega meseca ameriški dolar za piše odstotke porastel v primerjavi z evropskimi valutami, je še vedno huda kri med ameriškimi poslovnimi partnerji v Evropi. Ameriškemu Prezidentu očitajo, da je v prejšnjem mesecu parkrat namensko znižal svoj dolar, da bi lažje prodiral na evropsko tržišče ter da bi zaježil odliv ameriških dolarjev v Evropo.

SEOUL: ZDA in J. Koreja so se sporazumeli za ustanovitev skupnega vojnega poveljstva v Juž. Koreji. Doslej so imeli zgolj Američani ključe v rokah. Južnokorejska Armada je bila vezana na voljo Američanov v vseh odločujočih vprašanjih obrambe svoje dežele.

TOKIO: Preko vodilnega japonskega časopisa je v svet prodrla vest, da je Teng Tsiao (stev. 2 v hierarhiji do aprila lanskega leta) ponovno prišel na listo favoritov na Kitajskem. Pred smrtno Mao-a je dokaj odločilno vdrila in oblačila Mao-va žena s skupino drugih levih radikalcev. Po Maovi smrti pa je bila ta radikalna skupina "likvidirana". Tako je zopet napočil čas za zmernejšega Teng Tsiao-a.

MELBOURNE: 3. avgusta smo bili zopet priča padcu našega dolarja za 1.5% v primerjavi z ameriškim dolarjem. Potem ko je Fraserjeva vlada pred časom napovedala katastrofalen padec našega dolarja, se je vsakdo prijel za glavo, če je tako znižanje zares potrebno in koristno. Tuje monetarne borze so takrat izražale svoje dvome ter k temu primerno ukrepale: od časa do časa so nam zviševale naš dolar. Sedaj pa iznenaša zopetni padec kar za 1.5%.

MOSKVA: "Gaz" naj bi bilo ime najnovejšemu sovjetskemu avtomobilskemu vo-

zilu SZ. Po poročilih bo vozilo tipa V-8 ter osem-sedežno. Vozilo da bo tudi zelo moderno in udobno opremljeno s klimatskimi napravami, Stereo radiom ter tračnim gramofonom. To naj bi bilo obenem prvo vozilo SZ z avtomatsko transmisijo in modernimi oblikami. Nič ne povedo, kakšna bo cena temu vozilu!

WASHINGTON: Prezident J. Carter je italijanski vladni občluk bil vso pomoč za izgradnjo atomskih elektrarn v Italiji. Obenem sta se italijanski prvi minister g. Andreotti ter J. Carter sporazumela še za drug svoj program — razširjanje demokratičnih načel ter z njimi v zvezi "človečanskih pravic" v smeri nasproti Vzhodni Evropi. Verjetno je, da se bo prvi sporazum lahko realiziral z ameriškimi dolarji; dvom pa ostaja glede drugega sporazuma: skorumpirana Italija bo kaj slab adut v igri "nasproti Vzhodu".

WASHINGTON: Billy Carter, brat Prezidenta ZDA, bo v tem letu zasluzil nad pol milijona dolarjev za svoje javne nastope po radiju, televiziji ter v tisku. Mož je več ali manj navaden smrtnik. Dejstvo pa je, da je prezentov brat . . . To je važno. Tako vidimo, da je bolje biti prezentov brat, kot pa Prezident, kajti prezent J. Carter se ne bo mogel koncem leta pohvaliti niti s polovično bratovo vstopico.

JOHANNESBURG: Južnoafriška Unija išče v svetu visoko oplemeniten uranij za svoj takoimenovani Safari reaktor. Zanimivo je, da bi ji ZDA ustregle v želji, če bi le-ta podpisala pogodbo, da uranij ne bo uporabljen v vojaške namene. Vendar, kdo se zanese na današnji grabežljivi svet... Neka dežela bo potrebovala dolarje, ter bo Južnoafriški Uniji ustregla . . . Zanimiva je obenem že tudi druga vest, ki je prišla

zaenkrat iz Moskve: Južnoafriška Unija stoji na pragu vstopa v nuklearni klub, tudi za vojaške namene.

NISCOSIA: Nadškof, voditelj zmernih Grkov ter državnik na etnično razdeljenem egejskem otoku Cipru — je mrtev. Po drugem srčnem napadu je podlegel. Umrl je star 64 let, 3. avgusta. Med zmernimi Grki, zbranimi ob njegovi krsti, se je slišalo: "Odslej nas samo Bog lahko reši pred novim krvoprelitjem!" Zares, prebivalci otoka so zelo eksplozivni, vpričo etničnega deljenja med Grki in Turki . . .

RIM: Rožnati izgledi . . . Svetovni voditelj 29.000 Jezuitov, oče P. Arrupe, je pred nedavnim podal izjavo (potem ko se je vrnil z obiska SZ), da gleda odslej z večjim zaupanjem v bodočnost religije v SZ. Več oprijemljivega ni povedal.

CANBERRA: Federalna vlada je zaenkrat zavrnila načrte, da bi se v Canberri zgradilo "Casino", hazardersko igralnico.

MADRID: Španjolski kralj Juan Carlos je pred nedavnim legaliziral dve politične partije, ki v svojem programu streme proti kraljevinai, za Republiko Španijo. Doslej so bile te partije (komunistična in socialistična) v negotovosti, odkar je kralj prevzel oblast po diktatorju Francu, čeprav so se smelete udeležiti državnih volitev.

CAIRO: Vojni spopad med Arabci: Potem ko smo v tisku zabeležili težje vojne incidente na meji med Egiptom ter Libijo, smo lahko prisluhnili še drugi vesti: Egipčanski bombniki so bombardirali libijske zračne, artilerijske in tankovske baze. Povzročena škoda za Libijo je katastrofalna. Po tem napadu je egipovski Prezident, mr. Sadat, izjavil, da je "umobolni" Colonel, Gaddafi, agent SZ, prejel zasluzeno lekcijo.

CHARLESTON: Mir — to zavisi od mene in mr. Brežnjeva — pravi ameriški Prezident mr. Carter. To izjavo je ameriški Prezident podal po šestem mesecu prevzema vajeti v Ameriki. V istem nagovoru je ameriški prezent želel omehčati SZ, naj se ne razburja z zahtevo ZDA po človečanskih svoboščinah onkraj "železne zavese". J. Carter je v tem nagovoru tudi opozoril, "naj SZ računa z nevidno človečansko realnost", ki da mora SZ in ZDA pripeljati skupaj. Morda je imel prav. Tudi mi, navadni smrtniki, že opažamo to "nevidno realnost" ter kdo stoji za njo.

BONN: Zapadna Nemčija tajinstveno dograjuje svoje novo orožje, ki da se da primerjati po učinkovitosti z miniaturno atomsko bombo na ožjem, omejenem prostoru. Novo orožje v gradnji naj bo poznano pod imenom BD-1. Ta bomba naj bi bila po specifičnosti in razdalnosti drugačna od one ameriške, nevtronike bombe. Nevtronika bomba naj bi uničevala zgolj živa bitja, medtem ko bo nemška najnovejša bomba rušila vse s kraja v radiusu 1.5 km. Zanimivo je tudi to, da najnovejša nemška bomba ne potrebuje odvržnih letal, ker je raketenega tipa.

STE PORAVNALI
ČLANARINO?

MAMILNE RASTLINE ŠE VEDNO RASTEJO

Letošnjega marca je policija zapazila na področju Mildure večja področja z rastlino marjuana zasejanih plantaž. Ker so te rastline mamilne, je po zakonu prepovedano, da bi se jih sadilo. Ob preiskavi, kdo je zasajal te protizakonite rastline, je bila policija več ali manj neuspešna. Nihče ni o ničemer nič vedel, ali bolje, ni hotel nič vedeti! Celo lastniki teh zemljišč so se izgovarjali, da je minulo že nekaj let, kar so poslednjič položili nogo na te odvratne kraje.

Tako policiji ni preostajalo drugega, kot da sama nekaj podvzame: Najeli so grupe strokovnih ljudi, ki so te plantaže poškropili z uničujočimi škopivi. Vendar, glej, še danes, potem ko so že v tretje poškropili te plantaže, še vedno marjuanska rastlina zaganja z zemlje. Zares je trdoživa!

Medtem, ko se razpisujemo o trdoživosti teh rastlinic v Milduri, se strokovne skupine uničevalcev mamilnih plantaž že ubadajo z enakimi problemi v Riverini. Seve, v Riverini so še večje in bolj previdno skrite plantaže, ki da so prinašale

Predstavljamo slovensko slikarsko in plesarsko podjetje

**SUNSHINE PAINTING SERVICE
PTY. LTD.**

62-64 MONASH STREET, SUNSHINE, 3020

Tel. 311 1040, 311 8343

Lastnika: Jaka in Jim Korošec

Svoji k svojim !

Dr. J. Cairns zapušča parlamentarno arena

Dr. Cairns zapušča parlamentarno arena na svojski karakterističen način: ustrelil je na politično efektivnost Parlamenta, ideale svoje laburistične (delavske) stranke ter na name Mr. B. Hawke-a.

Streli Dr. Cairnsa ob slovesu predstavlajo vsekakor izraz njegovega gledanja na politično bodočnost, kot jo vidi odslej naprej — moža, katerega je parlamentarizem razočaral zaradi svoje značajne in politične narave.

Svojo kariero je Dr. Cairns pričel kot policist ter se kot tak s svojo močno voljo in študijem dokopal do doktorskega naziva. Potem je bil akademik, političen aktivist, neuspel minister in celo namestnik prvega ministra v vladu ALP, za časa Whitlama. V svojem 22-letnem udejstvovanju v Parlamentu, je bil uspešnejši kot kritik v Opoziciji, kakor pa minister, ki se srečuje z dnevnimi problemi svoje vlade.

Imel je izreden dar, da je lahko množico emocionalno dvignil v protest. Kot voditelj "vesti" se je prav posebno izkazal v svojih moratorijih za stvar Vietnam — proti ameriški politiki v Vietnamu. V tem je brez dvoma uspel ter preokrenil avstralska gledišča (te ali one vlade) verjetno za vselej.

Danes, bolj romantik kot idealist, si zadaja nalogu, da bi vodil mladino proč od materializma, v nekaj kar naj bi pomenilo gradnja Človeka za jutri.

Odročitev Dr. J. Cairnsa, da zapusti Parlament, brez dvoma zopet poži-

vi špekulacijo politične ambicije Mr. Hawke-a. Je Mr. Hawke zainteresiran za varen parlamentaren sedež v Laloru? Je resnično zainteresiran, da vstopi v Parliament?

Malo je verjetno, da bi (če bi mu bilo dodeljeno parlamentarno mesto v Laloru) uspelo Mr. Hawke, da bi dovolj ugladil vse potrebno ter tako postal vodja Opozicije tja do novih parlamentarnih volitev. Še manjša pa je verjetnost, da bi ambiciozen Mr. Hawke pristal na zadnji sedež v Parliamentu. Skopi čas, med odstopom r. J. Cairnsa ter novimi volitvami, nikakor ni naklonjen ambiciji Mr. Hawke-a.

Na kraju pa se Mr. Hawke sreča še z eno drugo težavo: Mar je Caucus ALP (odločilen forum delavske stranke) zares naklonjen njegovi ambiciji ter ga je pripravljen instalirati na najvišje mesto? S tem bi moral najprej odzogati še vedno magičnega Mr. Whitlama!

kk.

NASPROTJA

Dotik leden je kakor ogenj žgoč; gnusoba nas odzaja kakor slast; sijaj nas oslepi in trda noč; omami nas udarec kakor strast. Solze nam toči bridek jok in smeh; tišina ogluši nas kakor hrup; veselje nas utrditi kakor greh in otopi radost nas in obup. Kaj majhna slast je tisoč sreč! V nesreči žarek upa je sijaj . . . Velika je samota sredi gneč — bleščeca družba topel je smehljaj.

KOREJA — NOVA TARČA ?

Zadnje čase beležimo odpiranje dveh novih front — prodiranje mednarodnega komunizma. Prva fronta je že odprta v Afriki. Rodezijski ter južnoafriški primer! Na drugi fronti pa se lahko pričakuje, da bo orože hip na hip spregovorilo!

Vest, da je Vrhovno sodišče J. Koreje na smrt odsodilo voditelja 11-članske skupine, ki da je pripravljala teren za invazijo na J. Korejo po S. Koreji, še ni tako zastrašujoča, kot bi bili vsi drugi znaki, ki kažejo v smer pripravljanja na invazijo. Odločitev ZDA, da bo v kratkem domov pritegnila svoje kopne sile, ki so doslej stacionirane v J. Koreji, nekako hrabrilno vpliva na vodstvo Severne Koreje, katera že dolga leta sanja o invaziji na Jug.

Odločitev ameriškega predsednika, da iz J. Koreje povleče svoje kopne sile, je pravzaprav zaenkrat še pogojena na to, kaj bo rekel ameriški Kongres, ki se ničkaj ne strinja s takim rizikom. Kongres meni, da, če je redukcija ameriških sil v Aziji potrebna iz finančnih razlogov, naj bi vila s komunisti recipročna na eni strani, na drugi strani pa naj bi bila postopna. N.pr. iz J. Koreje naj bi domov pripeljali zaenkrat le del kopnih sil. Ta isto načelo naj bi veljalo tudi za kopne sile stacionirane na Japonskem v Okinawi in drugod.

Medtem ko Američani diskutirajo, se S. Koreja vojaško resno pripravlja . . .

Pravzaprav za S. Korejo odločitev za invazijo na Jug ni ničkaj lahka. Tudi, če Američani potegnejo vse svoje kopne sile iz J. Koreje, bo tamkaj vseeno še ostal takojmenovani "ameriški zračni dežnik" — zračna zaščita J. Koreje. Tudi številčen in ekonomski potencial obeh prelomljenih dežel govorja v prid Jugu.

Vendar, severno-korejski vodja Kim se ukvarja z istimi kalkulacijami kot so se

nekoč v S. Vietnamu. Računa z nadčloveškimi žrtvami sodeželanov v primeru vojne!

Kaj pa Jug? Ne bi se moglo reči, da tamkaj ni gorečih kritikov južnokorejskega sistema in njenega prvega ministra Parka, vendar več ali manj so vsi Južnokorejci enotni v obrambi Juga pred komunističnim Severom.

In velesile? Ameriško stališče do tega problema smo že nekako obdelali. Kaj pa SZ in Kitajska? SZ trenutno ne stremi k avanturi, da bi z njo ne vznemirila Zaluda v svojih globalnih ambicijah za "detente". Prav tako se tudi Kitajska ne nagaibira k ideji invazije ker se boji prisotnosti novih kontingentov ameriških čet v Azijo. Kitajci računajo z akcijo in reakcijo dogodkov in ko pod to postavljačo čerto, zaključujejo da bi ne želeli nadaljnje rušenje ameriškega vpliva v tem koncu sveta na svojo lastno škodo. Kitajski sovražnik številka ena je še vedno SZ!

Zatorej ni čudno če niti Kitajska, niti SZ hrabrilno ne vplivajo na severno-korejskega voditelja Kima.

Vendar . . . Bomo videli.

Kim je odločen!

K. K.

DVAKRATNO TOPEL SPREJEM

V srebrnem jubilejnem programu svojega kronanja je britanska (in naša) kraljica Elizabeta s svojim možem Princem Filipom obiskala tudi razplameli predel Irske, ki je pod angleško vladavino.

Tisoči in tisoči prebivalcev mesta Belfast so kraljevi par toplo, z navdušenjem sprejeli, medtem ko je drugi del Britancem neloyalnih Ircev uprizoril še bolj vroč sprejem z metanjem kamenja, steklenic, benzinskih bomb . . .

za vsako ceno v pozniem poletju ali v jeseni . . . Če bomo stopili pred Antanto s predlogom za mir v času, ko bo že viden — polom v notranjosti naše države, bo zaman . . . zato je treba hiteti . . . Revolucionarna nevarnost se dviga na evropskem horizontu, ki jo Anglia podpira, in ta grožnja je moj najbolj poudarjeni argument. Pet vladarjev je bilo že v tej vojski vrženih s prestola . . . Exampla trahunt . . . Ta vojska je odprla novo dobo v svetovni zgodovini . . . Dve stvari sta jasni: na naše Slovane vpliva ruska revolucija bolj kot na Nemce iz 'Rajha'. . . Pritisik na ljudstvo je tak, da je že neznosen . . . Če je lok preveč napet, se lahko pričakuje zlom vsak dan . . . Če ne bosta Osrednji sili v naslednjih mesecih zmožni ustvariti miru, potem nam bodo narodi zrastli preko glave in bodo valovi revolucionarnih dogodkov vse to odnesli, za kar se naši bratje in sinovi danes bore in umirajo. Ponovljjam, nevarnost, ki jih vidim rasti, so take, da jim ne morem biti kos . . . Mi lahko čakamo samo še par tednov . . . in če tedaj ne uspemo . . . bomo morali izigrati naše zadnje karte in — biti pripravljeni na — velike in težke žrte . . . (Cz. 198-204).

Tako je minister obvestil cesarja Karla, ki je poslal poročilo v Berlin; od tam pa je prišlo zelo optimistično pisanje o končni nemški zmagi . . .

V tem letu je bilo še več tipanj za mir: papež, potem princ Sikst Pamski, avgusta pogajanja grof Armand iz Reveleta, generala Smuths in Hendorf itd. toda vsi pogoji so bili taki, da Nemčija mora zapustiti Belgijo in odstopiti Alzacijsko in Loreno ter se

CARTERJEV PLAN ZA POMOČ SIROMAŠNIM TER BREZPOSELNIM

Ameriški Prezident, J. Carter, je javnosti predstavil plan, po katerem naj bi nanovo zaposlili nad miljon ameriških brezposelnih delavcev, po drugi strani pa razširili različne dotečije siromašnjim družinam z majhnimi dohodki.

Seveda ta Carterjev plan mora biti predhodno še potren od Kongresa.

Vseboval naj bi:

Z javnimi deli ustvarimo pogojo za zaposlitev nad miljon brezposelnih delavcev.

Ustvarimo fond za financiranje dečjih vrtcev, za otroke, medtem ko njihove matere delajo.

Ustvarimo fond za državno in federalno financiranje socialnih ustanov.

Omilimo doslej težke pogoje za upravičenost do socialnih prejemkov.

ČLANSKI PROBLEM EEC

(Zapadnoevropske ekonomske skupnosti)

Še ni minulo pet let, odkar se je EEC razširila od svojih prejšnjih šestih članic na devet, že se ji vslil novo članstvo.

Grčija namerava stopiti v zapadnoevropsko skupno tržišče, EEC, v letu 1980, Portugalska se namerava včlaniti eno leto kasneje in tudi Španija se že resno pripravlja za članstvo zapadnoevropske družine.

EEC se še ni opomogla zaradi razširitev članstva od šest na devet — članstvo: Raznolikost ekonomij in sistemov treh novih članov! Potem pa je nanjo udarila še svetovna recesija (ekonomska kriza), večji izdatki za goriva, rude . . .

Tako ostaja dvom, če bo trem novim kandidatom zares tudi uspelo, da se s težkimi pogoji in še s težjimi pogojnimi vendarle nekako prinejejo v zapadnoevropski "Klub bogatih", kot jih imenujejo. Trem novim kandidatkom pa ne gre za članstvo z golj iz ekonomskega nagibov, marveč tudi prestižnih ter političnih prednosti. Tako bi jim bil vtisnjen pečat demokratične spoštljivosti.

Vendar pravila EEC pravijo, da ne sme biti zaprek za sprejem novega člana, če je le-ta iz geografskega področja Evrope, in če le-ta sprejema pravila ter pogoje že obtoječih članic.

Ker so tri nove kandidatke siromanske države, bo sprejem v članstvo EEC še toliko bolj trd oreh, kajti "bogati" se kaj neradi bratijo s "siromaki", sploh pa še, dokler se še niso opomogli od svetovne gospodarske krize.

goslovanskega.

Ko bi Avstrija znala rešiti nacionalni problem v sebi, bi bila na poti k Veliki Avstriji, kakor jo je zamisljal Ferdinand. Poljska, Rumunija, Galicija in Jugoslavija so bile pripravljene sestavljati njen federacijo in — zavezniki bi si tudi želeli močno Avstrijo kot jez proti pruskemu militarizmu in imperialistom. Zato so šli vsi naporji Antante za tem, da ločijo Avstrijo od Nemčije, da ji pomagajo k ureditvi sporov v njej, da jo utrde, ne pa razbijejo. Francija bi želela iz Avstro-Ogrske napraviti neke vrste podonavsko federacijo, ki bi si jo želel tudi Czernin (str. 300), pa ni vedel, kako naj bi jo ustvaril proti nasprotovanju Nemcev in Madžarov... (Česar Karl je ob kronanju za ogrskega kralja prisegel, da bo varoval integriteto dežel Krone sv. Štefana.)

Vse leto 1917 so šla pogajanja v tej smeri. Do uspeha ni prišlo iz dveh razlogov: ker so Nemci vztrajali v svoji veri v končno zmago in bili v vsem poučeni o omahovanju Avstrije, zaradi česar so svojo vojaško komando vedno bolj razširjali na avstrijsko vojsko, se mešali med njo in jo napr. na vzhodni fronti docela imeli pod komando, da ni bila zmožna več lastnih odločb. In drugič: ker je bil po sredi Londonski pakt in ga nobena antantna posredovalna vloga ni mogla spraviti s sveta, kvečemu omiliti, toda nikdar tako, da ne bi Avstrija morala izročiti Italiji Južne Tirolske in Trsta z okolico. Toda: "Triest und den Zugang zur Adria zu verlieren zu sollen ist eine unmöglich Zumutung" (Cz. 232) "Nemogoče je sprejeti, da bi se morali odpovedati Trstu in dohodu do nje".

(Dr. T. Debeljak:
"Svobodna Slovenija")

POT DO SAMOSTOJNOSTI

(nadaljevanje)

7. novembra 1917 (oktobra po russkem koledarju, zato oktobrska) pa je uspel boljševikom prevzem oblasti. Lenin je takoj pohitel izvršiti prvo zahtevo, s katero je pridobil množice: skleniti mir. Takoj je dal poziv na vse vojujoče se države za mirovna pogajanja, s katerim bi ne bilo "nobenih osvajanj in nobenih kontribucij". Antantine države se niso odzvale, pač pa Nemci, ker jim je bilo veliko na tem, da je odpadel en sovražnik in bi s premirjem z njim razbremenili vzhodno fronto in okreplili napade na zahodu. Zato so sprejeli ponudbo in se sestali že decembra v Brestu Litovskem, da se pogovore z Rusi, Ukrajinci in Baltskimi državami, ki so se medtem odcepile od Rusije. Poslužile so se "samoodločbe narodov s pravico od odcepitve", kakor so jo propagirali boljševiki.

Sicer pa je bilo vse leto 1917 leto medsebojnega iskanja Avstro-ogrsko in Antante za sklenitev separatnega miru. Czernin opisuje, da so najprej potipali za možnost miru Italijani, potem Rusi. Ti 26. februarja 1917. Ko je že bil določen kraj za sestanek odposlancev v neutralni deželi, je bil ruski car v marševski revoluciji odstavljen. Ko bi se ta poizkus začel nekaj tednov prej in bi vodil do uspeha, bi spremenil usodo sveta! V aprili 1917 — po ruski revoluciji — je avstrijski zunanjji minister Czernin pisal pismo cesarju Karlu in mu pojasnil ves položaj Avstrije v letu 1917: treba je začeti mirovna pogajanja čimprej in ker zimskega vojskovanja ne bomo več prenesli, naj se mir sklene

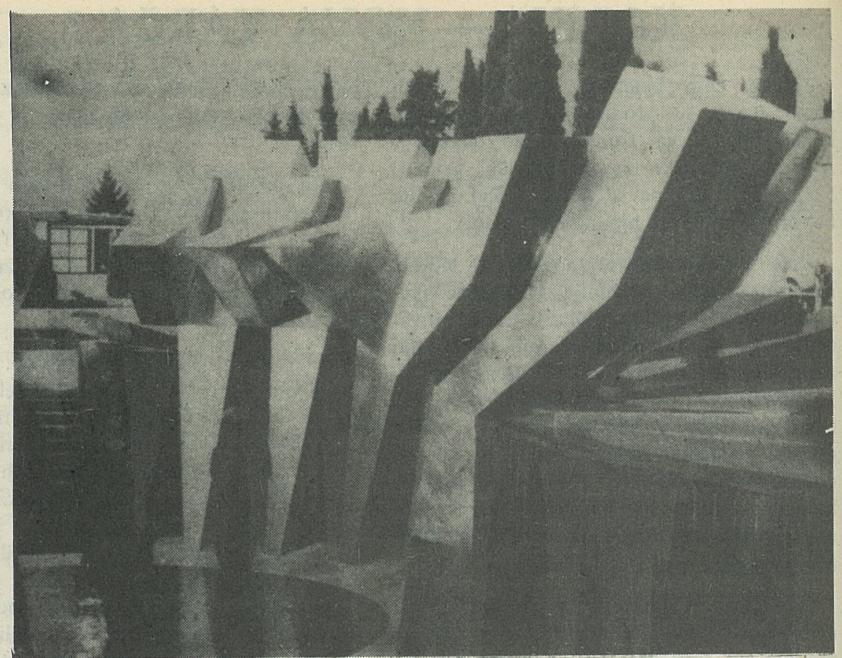
odpovedati militarizmu . . . Avstrija pa mora zadostiti italijanskim zahtevam, srbskim (Bosna in Hercegovina) in rumunskim (Sedmograška) . . . Avstrija je hotela vplivati na Nemčijo, da bi odstopila Alzacijsko, v zameno pa bi dobila — kraljevino Poljsko . . .

Tu moramo omenjati težnjo po drugem trializmu na severu države. 6. novembra 1916 sta Nemčija in Avstrija priznali Kraljestvo Poljsko.

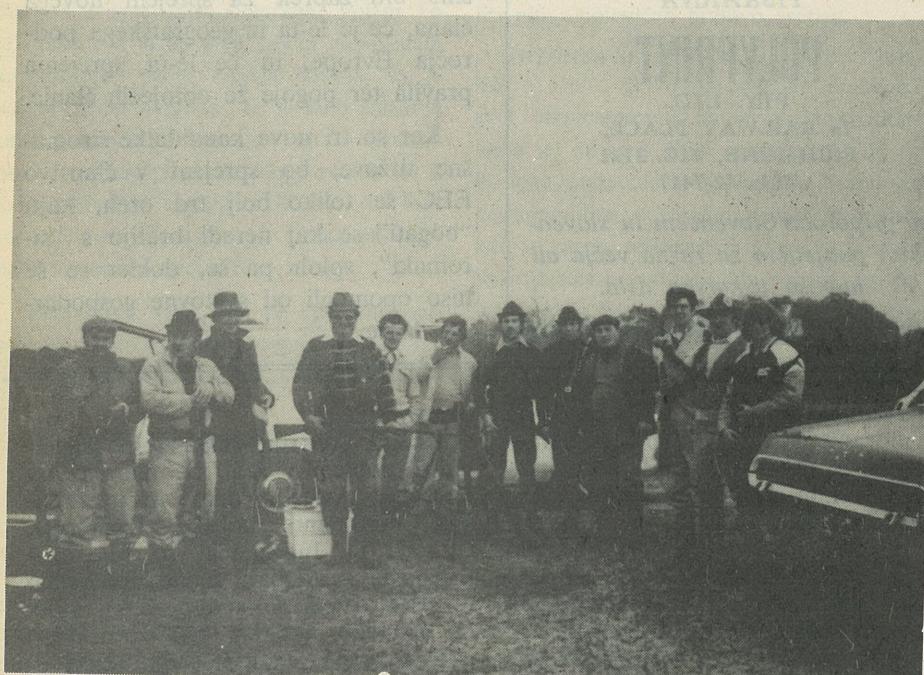
Kakor vemo, se je Pilsudski boril s svojimi srelci pod avstrijsko patronanco. Nemci in Avstriji so osvajali rusko-poljsko ozemlje za Poljsko kraljevino, ki so jo priznali. Avstrija je bila pripravljena odstopiti temu kraljestvu zahodno Galicijo (Krakov), zato pa je bil v načrtu "trializem": vsa zedinjena Poljska bi se priključila Avstro-Ogrski kot posebna država pod habsburškim žezлом. To je bila takozvana "avstrijska rešitev poljskega vprašanja". Toda tej se je protivil ogrski predsednik Tisza. Ta ni hotel nobene spremembe dualizma. Tako ni bil za sprejetje v sklop države Poljske, ker bi se povečal slovanski element. Zato so Avstrijci hoteli izkoristiti poljsko pripravljenost na povezavo z Avstrijo s tem, da bi odstopili nadzorstvo nad Poljskim kraljestvom Nemčiji, ki naj bi za to pridobitev odstopila Alzacijsko in Loreno Francozom ter tako omogočila sklepanje miru. Toda Antanta je hotela še zlom pruskega militarizma, ki pa je še trdno upal v zmago. V zameno za priključitev Rumunije Podkarpatke Ukrainske k Avstro-Ogrski; je med Rumuni imela privržence že od pred vojske (1915), če bi ji odstopili Sedmograško. Toda tudi tej prikljupitvi k Ogrski se je uprl Tisza, ki je bil nasprotnik vseh "trializmov" tudi ju-

G. Jeff Crouch, koordinator nabirk za Royal Children's Hospital v Melbournu sprejema z zadovolstvom ček za \$1616.70. To vsoto za darilo otroški bolnišnici so zbrale kandidatke za Miss Dobrodelnost ob priliku Letnega plesa. SDM. Od leve na desno: Mirka Kersnik, Helen Golenko (Miss Dobrodelnost), Jeff Crouch, Julie Čampelj, Helen Čampelj, Nadia Stavar, Suzi Kodila.

DETAJL NADGROBNEGA SPOMENIKA V GONARU — Spomenik je postavila jugoslovanska oblast v spomin 462 Slovencev in Hrvatov, ki so med vojno tam umrli kot interniranci. Ob tem spomeniku so vsako leto velike komemoracije v italijanskem in slovenskem jeziku, predvsem za praznik vseh svetih. Romarske skupine iz Trsta in Gorice, ki jih k temu spomeniku vodijo slovenski duhovniki iz zamejstva, imajo v bližnji farni cerkvi tudi mašo zadušnico za žrtve. Spominske slovesnosti organizirajo katoliška in nekatoliška društva. Goriška katoliška prosveta obiskuje Gonars že nad 20 let. Mnogi slovenski izseljenci, ki se vračajo iz zahodne Evrope, se za nekaj časa zaustavijo pri tem spomeniku žrtv, pa tudi mnoga druga jugoslovanska združenja, ki potujejo tod mimo. (Na sliki: skupina tržaških Slovencev polaga venec na grob žrtvam vojne.)

Lovska družina S.D.M. se pripravlja na pohod proti zajcem.

(Nadaljevanje s 1. str.)

Trenutno, ali bolje v bližnji bodočnosti, Avstralija ne zmora storiti mnogo, da bi to nevzdržno stanje prizadetih industrij popravila, ali vsaj znatno omilila. Razmišlja pa se in dela se na tem, da bi se dotacije tem industrijam postopoma, malo po malo ukinjalo, delovno silo pa preusmerilo v druge industrije. Se pravi, milijoni dolarjev, ki se doslej stekajo v te neefektivne industrije, naj bi bili preusmerjeni v granjo objektov, ki imajo zdravo podlogo za zaposljevanje delovnih ljudi ter efektivno ekonomsko podlogo.

Medtem ko se o vsem tem razpravlja, morajo te industrije živeti ter se boriti v prvi vrsti s premajhnim domaćim tržiščem ter z visokimi delavskimi plačami. Nekatere izmed njih pa so se, ko se pred let zapazile nevhodno naraščanje delavskih plač, previdno umaknile v azijske dežele, kjer je delovna sila cenejša, in nam tako od tam ponujajo znatno cenejše izdelke.

DILEMA
"Želel bi, da bi ne nikoli ničesar ne slišal o 'Hume avtocesti'", je izjavil direktor podjetja Galli & Co., mož, ki je za svoje podjetje iztržil 15 milijonov dolarjev pri delih na cesti.

Znano je, da ima cestišče napake v konstrukciji, vendar več ali manj ne na tistem sektorju, kjer je podjetje Galli & Co. gradilo. Predvideni stroški za popravilo cestišča so milijonski.

Direktor podjetja Galli & Co. toži, da do danes še ni prejel celotne vsote za opravljeni dela, ter da ni njegovo podjetje odgovorno, če je do tega škandala prišlo. Pravi, da se je upiral zahtevi Državne uprave za gradnjo cest v dveh primerih: Zasipni material ni ustrezal potrebam na tem področju. Vodne cevi niso bile v programu za to mehko področje.

S svojimi nenehnimi opomini, nadaljuje direktor podjetja, je uprava cest samo skomizala z rameni. In potem, ko je postal še bolj siten, so me postavili pred dejstvo: Delaj kot ti je naročeno! Tehniki-kontrolorji CRB pa so s svojo prisotnostjo skrbeli, da smo se naročenega tudi držali."

Naj bo tako ali drugače, milijonsko napako bomo plačali davkopalčevalci.

V ZADOŠČENJE RESNICI

V zadnji številki tednika "Nova doba" na slovenski strani, z datumom 16. avgusta smo med drugim brali tudi članek o bližajočem se odkritju Prešernovega spomenika na slovenski zemlji v Horsley Parku. Pisec v članku med drugim navaja, da se bodo začeli darovi za Prešernov spomenik nabirati na Društvenem balu 16. septembra 1976. IN TU SE USTAVIMO.

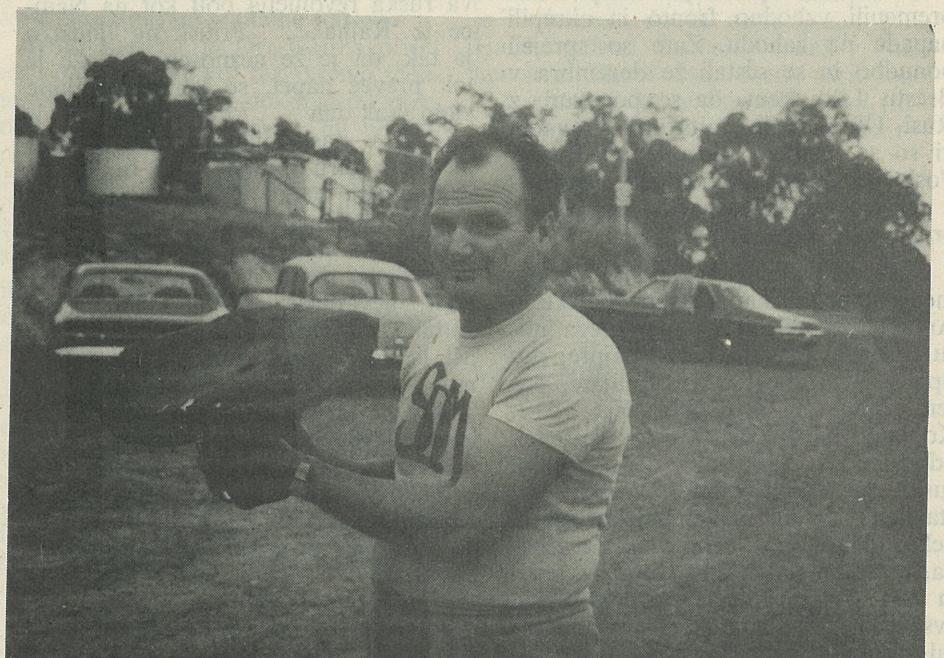
Slučajno namreč poznam gospo, ki je v ta namen darovala lepo vsoto že 26. aprila 76. leta (če kdo ne verjame si lahko ogleda pismeno potrdilo, ki ga v dokaz hrani!) in slučajno vem, da je ta ista gospa — ah, pa kaj bi slepomišli — naj kar povem tudi ime — gospa Pavla GRUDEN, tudi iniciator ideje o postavitvi Prešernovega spomenika. Takole mi je razložila: "Se isti dan, ko sem na Triglavu darovala za Cankarjev spomenik, sem se napotila na slovensko zemljo v Horsley Park in rekla predsedniku, g. Ovijaču, da se v srcu čutim dolžna sprožiti akcijo, da bi v Sydney imeli tudi Prešernov spomenik. Če imajo na Triglavu Cankarja, zakaj bi Društvo ne imelo Prešerna!"

Tako nekako sem mu rekla in mu izročila ček z darom v ta namen. Potem je vsa stvar bila nekaj časa "adaata" dokler nista odbornika Bulovec prinesla iz domovine lepe vesti, da je Prešernov kip v delu, da morda celo sam kipar Kalin pride na obisk in da se nam 8. februarja 1978 obeta lep kulturni praznik. Vse lepo in prav, navdušena sem, obenem pa malec žalostna, da sem kot inciator tako prezrta. Bilo bi lepo, da bi me vsaj izbrali za zbiralca darov, tako pa je moj dar celo prezrт in pozabljen in se šele letosjni 16. sept. navaja kot začetek akcije za zbiranje darov . . ."

In kaj rečemo k temu? Zakaj gospa Gruden vse do zdaj v zvezi s Prešernovim spomenikom ni bila omenjena? Ona čaka na odgovor in si ga želi. Kdo ji ga bo dal?

Navkljub vsemu, draga naša Pavla, hvala za idejo in hvala za dar. Pa čeprav pozno, upajmo, da NE prepozno. Saj veste, ljudje, ljudje, ljudje, samo ljudje, smo tako pomanjkljivi, tako polni skrb, včasih tako nemogoči . . . Prepričana sem, da ob odkritju spomenika ne boste stali kot gledalka nekje ob strani, pač pa kot iniciator v opredju kot si zasluzite.

Danica Petrič

Ne samo da je lisica udomačena žival tukaj v Elthamu, tudi gobe rastejo in to zelo velike. Na sliki vidite, kako se gos. Podgorniku, roki kar šibita nad tako ogromno gobo.